

شناسایی عوامل تأثیر گذار در توسعه ورزش ناجا¹

تاریخ پذیرش: 1397/08/28

تاریخ دریافت: 1397/06/01

فرزاد غفوری²، حبیب هنری³، جعفر علی قادری⁴

از صفحه 137 تا 162

چکیده

زمینه و هدف: افسران پلیس می‌توانند با افزایش ورزش و فعالیت بدنی، سلامت جسمی، روانی و آمادگی جسمانی خود برای فائق آمدن بر وظایف دشوار را افزایش دهند. بررسی مطالعات انجام‌یافته در این حوزه می‌تواند ضمن آشکار کردن نقاط ضعف و قوت، سندی برای برجسته‌سازی نیاز به تغییر رویکرد در زمینه سیاست‌گذاری در این حوزه باشد.

روش‌شناسی: روش پژوهش به‌صورت آمیخته بود؛ یعنی به‌صورت کیفی و کمی انجام گرفت. در بخش کیفی از گروهی 20 نفره از متخصصان آگاه به امر ورزش ناجا مصاحبه انجام شد و عوامل شناسایی‌شده بخش کیفی در بخش کمی مورد سنجش قرار گرفتند. بخش کمی پژوهش از نوع توصیفی و هم‌بستگی بود که به لحاظ هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت از نوع اکتشافی و به لحاظ روش، جمع‌آوری میدانی بود. برای ابزار اندازه‌گیری از پرسش‌نامه پژوهش‌ساخته بخش کیفی با طیف لیکرت 7 ارزشی استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش مدیران تربیت‌بدنی فرماندهی انتظامی استان‌ها و شهرستان‌ها، اساتید و مربیان و کارشناسان ورزشی ناجا و متخصصان علوم ورزشی که با اجرای طرح‌های پژوهشی در حوزه مدیریت ورزش در محیط‌های نظامی و انتظامی آشنا بودند، است. روش نمونه‌گیری به‌صورت غیرتصادفی در دسترس انجام گرفت. 220 پرسش‌نامه توزیع شد، ولی تعداد 196 پرسش‌نامه قابل تحلیل بود. روایی محتوایی پرسش‌نامه بر اساس روایی‌سنجی لاوشه مورد تأیید (CVR=0/85) و پایایی پرسش‌نامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/82$) به‌دست آمد که با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی پرسش‌نامه‌ها تحلیل شدند.

یافته‌ها و نتایج: براساس نتایج پژوهش، شاخص KMO برابر با 0/746 بود که نشان‌دهنده کفایت حجم نمونه است. با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی 7 مؤلفه اصلی که عبارتند از منابع انسانی، عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی، امکانات و زیرساخت‌ها، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل فردی و 38 گویه مؤثر بر توسعه ورزش ناجا شناسایی شد که بعد از تحلیل عاملی تأییدی تعداد گویه‌ها به 37 تقلیل پیدا کرد. در مجموع توان پیشگویی مدل توسعه ورزش ناجا براساس مجموع درصد واریانس جمعی عامل‌ها برابر با 70/288 درصد بود.

واژه‌های کلیدی: توسعه ورزش ناجا، ورزش قهرمانی، ورزش آموزشی، ورزش همگانی و ورزش حرفه‌ای.

1- این مقاله برگرفته از رساله دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی می‌باشد.

2- دانشیار، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران، نویسنده مسئول، farzadghafouri@yahoo.co

3- دانشیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

4- دانشجوی دکتری، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

مقدمه

به تعبیر بسیاری از صاحب‌نظران، یکی از مشکلات عمده جوامع بشری در قرن کنونی کمبود تحرک است. استفاده از وسایل نقلیه ماشینی، پیشرفت در فناوری ساخت وسایل خانگی، فراگیر شدن رایانه و امور مربوط به آن و بسیاری موارد مشابه دیگر سبب شده است که در مجموع زمان بیش‌تری به‌صورت نشسته و غیرفعال صرف شود (جلالی، 1389) تا جایی که سازمان بهداشت جهانی عدم فعالیت فیزیکی را چهارمین عامل پیش‌رو در مرگ‌ومیر در سطح جهان می‌داند؛ به‌طوری که 6 درصد مرگ‌ومیر در سراسر جهان به این دلیل اتفاق می‌افتد (سازمان بهداشت جهانی¹، 2009).

شواهد علمی زیادی نشان می‌دهد که فعالیت بدنی بر سلامتی اثرات مهمی از قبیل کاهش خطر بیش‌تر بیماری‌های مزمن، بیماری‌های قلبی عروقی، اضافه وزن و چاقی، دیابت نوع 2 و سرطان‌های متعدد را دارد و در بهبود سلامتی اسکلتی-عضلانی و رفاه روانی تأثیرگذار است (کمیته مشورتی-راهنمایی فعالیت فیزیکی²، 2008؛ سازمان بهداشت جهانی، 2010). هم‌چنین شواهد فراوانی وجود دارد که ورزش و فعالیت‌های مرتبط با آن در سلامت و رفاه افراد تأثیر مثبتی دارد (کوبیتز و سالتزر³، 1991؛ پیتز و همکاران⁴، 2006؛ ساننتیج و جیلدن⁵، 2009).

ورزش جنبه‌های مختلفی دارد که یکی از مهم‌ترین جنبه‌های ورزش، همگانی بودن آن و به تعبیری ورزش همگانی است که در گذراندن اوقات فراغت می‌تواند نقش ویژه‌ای ایفا کند. ورزش همگانی با هدف افزایش مشارکت تمام گروه‌های اجتماعی و فراهم کردن تکرگرایبی ورزشی، تقویت ورزش قهرمانی، ورزش رقابتی، تفریحات سالم و ورزش تفریحی پایه‌گذاری شده است (روشندل اربطانی، 1386). در عین حال پژوهش‌های مختلف (ساپکوتا، بولز و هام⁶، 2006) نشان می‌دهند که بیش از نیمی از جمعیت جهان در فعالیت‌های جسمانی کافی برای حفظ سلامت شرکت نمی‌کنند؛ حال آن‌که کاستن یک درصد از این جمعیت غیر فعال می‌تواند جان میلیون‌ها نفر را حفظ کند و در

1- WHO

2- Physical Activity Guidelines Advisory Committee (PAGAC)

3- Kubitz, & Salazar

4- Puetz & et al

5- Sonnentag & Jelden

6- Sapkota, Bowles, Ham

میلیاردها دلار هزینه صرفه جویی کند (کاتز مارتیک، گلدیل و شفارد^۱، ۲۰۰۰).

مردم از فواید ورزش آگاه هستند، اما در مقایسه با دیگر فعالیتهای غیرشغلی زمان اندکی صرف ورزش کردن می‌کنند (دوبرت^۲، ۲۰۰۲). سیاست‌های سازمان‌های ورزش ملی با سرمایه‌گذاری در ورزش همگانی می‌تواند نقش مهمی در ارتقای فعالیت بدنی داشته باشد (بایومان^۳، ۲۰۱۰). یکی از این سازمان‌ها نیروی انتظامی است که به‌صورت مستقیم و غیر مستقیم بر سایر سازمان‌ها و کلیه مردم تأثیرگذار است (ستاد کل نیروهای مسلح، ۱۳۹۰).

پژوهش‌ها نشان داده است که فعالیتهای بدنی یکی از مواردی است که می‌تواند موجب کاهش استرس و افزایش بهره‌وری نیروهای پلیس شود (گربر و همکاران^۴، ۲۰۱۰؛ تنگپسترن هورن^۵، ۲۰۱۷). با توجه به این که افزایش و کمک به ورزش همگانی توسط ناجا هم می‌تواند بر مردم تأثیر بگذارد و هم می‌تواند برای کارکنان خود ناجا مفید باشد، از این‌رو یکی از اهداف این پژوهش شناسایی عوامل اثرگذار بر توسعه ورزش همگانی در ناجا است.

بسیاری از مشکلات جسمانی افراد به ناکام بودن آن‌ها در فعالیتهای جسمانی مربوط می‌شود؛ بنابراین برای افزایش آمادگی جسمانی و یادگیری مهارت‌ها، آموزش یک امر ضروری است (طرح جامع توسعه ورزش کشور، ۱۳۸۲). با توجه به این که محیط کار پلیس بسیار منفی است. افسران پلیس همواره با مجرمان و جرم‌های زیادی برخورد می‌کنند (جانسون^۶، ۲۰۱۲) و ماهیت ناجا به لحاظ وظایف سازمانی، ایجاد نظم و امنیت در جامعه است، تا جایی که می‌توان گفت اصلی‌ترین وظیفه پلیس (نیروی انتظامی)، تأمین امنیت کشور است (تاج‌بخش، ۱۳۹۰)، یکی از مؤلفه‌های مهم در ایجاد نظم و امنیت افزایش توان بدنی و یادگیری مهارت‌هایی است که کارکنان ناجا بتوانند با مجرمان روبه‌رو شوند که این عوامل با افزایش دانش آمادگی جسمانی و آموزش مهارت‌های ورزشی قابل دستیابی است. پس می‌توان گفت باید به‌صورت جدی به امر آموزش ورزش در ناجا پرداخته شود؛ از این‌رو هدف دیگر این پژوهش شناسایی عوامل

1- Katzmarzyk, Gledhill, Shephard

2- Dubbert

3- Bauman

4- Gerber & et al

5- Tengpongsthorn

6- Johnson

اثرگذار بر توسعه ورزش آموزشی در نیروهای ناجا است.

از سوی دیگر طبق تعریف، ورزش قهرمانی عبارت است از ورزش رقابتی و سازمان یافته‌ای که ورزشکاران ماهر در آن شرکت می‌کنند. سند راهبردی نظام جامع تربیت بدنی و ورزش کشور نیز ورزش قهرمانی را «ورزش برای کسب جایگاه رتبه‌مند» تعریف کرده است (سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی ایران، 1381). ورزش قهرمانی به ایجاد انگیزه، خودباوری و شور و نشاط، بروز استعدادها، کنترل هیجانات، جامعه‌پذیری، هویت‌بخشی، باروری غرور ملی و... منجر می‌شود و اهمیت ویژه‌ای دارد (ظهرابی و همکاران، 1391). بر همین اساس دولت‌ها تمایل بیش‌تری دارند با سرمایه‌گذاری مالی زیاد، موفقیت ورزشکاران نخبه خود را در عرصه بین‌المللی فراهم کنند که این مسئله به بسط و توسعه سازمان‌ها و سیستم‌های مرتبط با پرورش و توسعه ورزشکاران نخبه در بعد ورزش قهرمانی منجر شده است (برگرسگارد و همکاران، 2007)؛ یعنی ورزش قهرمانی زیربنای تشکیل ورزش حرفه‌ای است (مول، 2005)

ورزش حرفه‌ای را می‌توان فعالیت‌های ورزشی و سازمان یافته‌ای گفت که به صورت رتبه‌مند و هدف‌مند، به منظور کسب درآمد برای توسعه ارزش‌های اقتصادی و اجتماعی انجام می‌شود (رضایی و همکاران، 1396). ورزش حرفه‌ای در اغلب مدل‌های سلسله‌مراتبی در ورزش در رأس هرم قرار دارد. بیش‌ترین سطح شرکت مربوط به قاعده هرم است و هر چه به سمت رأس هرم نزدیک می‌شویم، به تعداد تماشاچیان در ورزش افزوده می‌شود (کشاورز و همکاران، 1394). فرآیند ورزش حرفه‌ای شامل شناسایی و جذب استعدادها، ویژه، بهره‌گیری از دستاوردها و شیوه‌های علمی برای پرورش ورزشکاران حرفه‌ای، آماده‌سازی برای حضور در لیگ‌های حرفه‌ای، اجرای مسابقات حرفه‌ای، ارزیابی اقتصادی ورزشی با هدف نهادینه‌سازی و رونق صنعت ورزش و اصلاح و بهبود مستمر آن است (کشاورز و همکاران، 1394).

پس توجه به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای علاوه بر این که موجب شور و نشاط و انگیزه در بین نیروهای ناجا برای یادگیری و افزایش توان بدنی است، یکی از ارکان موفقیت تیم‌های ورزشی نیروهای مسلح و ناجا در مسابقات مهم بین‌المللی نظامیان جهان است؛

1- Bergsgard and et al

از این رو هدف بعدی این پژوهش را می‌توان شناسایی عوامل تأثیرگذار بر ورزش قهرمانی و حرفه‌ای ناجا دانست.

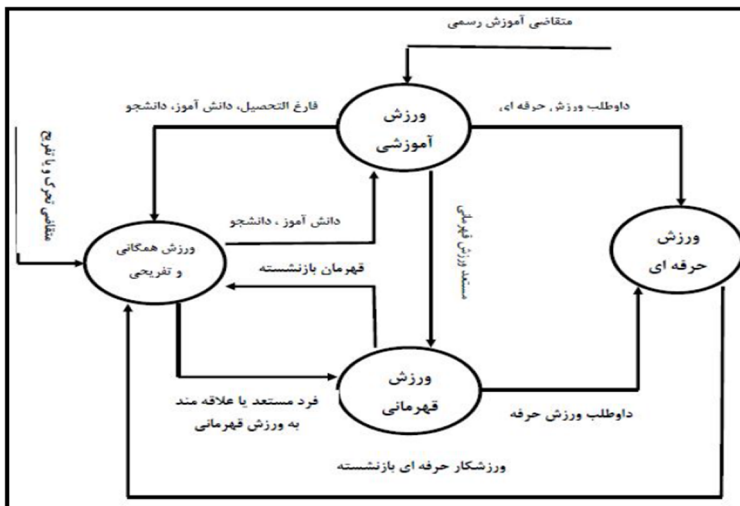
از آنجا که جنبه‌های مختلف ورزش (همگانی، آموزشی، قهرمانی و حرفه‌ای) با همدیگر در ارتباط هستند و هر کدام می‌تواند باعث بهبود دیگری شود، پس در این پژوهش پژوهشگران در پی پاسخ به این سؤال هستند که عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش ناجا کدام است؟

مبانی نظری پژوهش: ورزش، پدیده سازمان‌یافته اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم است که در طی این دوران، ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی به خود گرفته و از جنبه‌های گوناگونی قابل بررسی است. یکی از مهم‌ترین جنبه‌های آن، همگانی بودن آن و به تعبیری ورزش همگانی است که در گذران اوقات فراغت می‌تواند نقش ویژه‌ای ایفا کند. ورزش همگانی با هدف افزایش مشارکت تمام گروه‌های اجتماعی و فراهم کردن تکرگرای ورزشی، تقویت ورزش قهرمانی، ورزش رقابتی، تفریحات سالم و ورزش تفریحی پایه‌گذاری شده است (روشندل اربطانی، 1386).

مول¹ (2005) در کتاب مدیریت ورزش‌های تفریحی هرم ورزش را به صورت چهار بخش آموزشی، تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای ترسیم کرده است. در این مدل میزان گستردگی هر کدام از ورزش‌ها تعیین شده است، به طوری که در قاعده هرم ورزش آموزشی و تفریحی و در رأس آن ورزش قهرمانی و حرفه‌ای قرار می‌گیرد؛ یعنی بیش‌ترین سطح شرکت‌کنندگان مربوط به قاعده هرم و هر چه به سمت رأس هرم نزدیک می‌شویم از تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش کاسته می‌شود. در بخش ورزش آموزشی تعداد تماشاچیان کم‌ترین و در ورزش حرفه‌ای بیش‌ترین است. بر اساس این مدل که در طرح جامع ورزش کشور به عنوان مبنا فرض شده است، رویکرد سلسله‌مراتبی به ورزش پذیرفته شده است. گسترش ورزش آموزشی و پس از آن تفریحی باعث افزایش مشارکت عمومی مردم در ورزش خواهد شد. این مدل خود بیانگر گرایش و روند رو به رشد همگانی شدن ورزش در هزاره سوم میلادی است، به طوری که می‌توان عنوان کرد ورزش آموزشی در سطح بسیار گسترده انجام می‌شود، پس از آن

1- Mull

علاقه‌مندان به سمت ورزش تفریحی رهنمون می‌شوند. از این طریق افراد مستعد به سمت ورزش قهرمانی و افراد نخبه به سمت ورزش حرفه‌ای خواهند رفت و ورزش آموزشی و تفریحی به‌عنوان پشتوانه‌ای برای ورزش قهرمانی و حرفه‌ای به‌شمار می‌آیند که در شکل شماره یک به تصویر کشیده شده است (سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور، 1382). با این تفاسیر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش، رکن اصلی تأمین نیروی انسانی سالم، تندرست و با آمادگی جسمانی بالا به‌شمار می‌آید. ورزشی اثربخش خواهد بود که نظام‌مند برنامه‌ریزی شود و دارای انعطاف لازم باشد. برای رسیدن به این اهداف عالیه، سیاست‌های کلی در نیروهای مسلح حول چهار محور اساسی ورزش همگانی، ورزش‌های کاربردی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای (باشگاه‌داری) برنامه‌ریزی شده است. هدف از توسعه ورزش در نیروی انتظامی توسعه ورزش پرورشی، ورزش همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای با رویکرد تأمین آمادگی جسمانی، سلامت جسمی، شادابی و نشاط، انجام بهتر مأموریت‌های رزمی محوله، ارتقای انگیزه خدمتی و به نمایش گذاشتن توان رزمی در مسابقات داخلی و برون‌مرزی با تکیه بر ارزش‌های والای اسلام است که در ادامه به بررسی ابعاد توسعه ورزش در نیروی انتظامی پرداخته می‌شود.

شکل شماره ۱: ارتباط ورزش‌های پرورشی، همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای (سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور، 1382).

پیشینه پژوهش: مطالعات انجام شده درباره توسعه ورزش در نیروی انتظامی به صورت نقادانه در زیر مورد بحث قرار گرفته‌اند. درخشان (1381) در بررسی چالش‌های مدیریت در ورزش نیروهای مسلح موارد زیر را به عنوان چالش مطرح کرده است که این چالش‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌هایی که 50 نفر از متخصصان پر کرده‌اند به دست آمده است.

پراکندگی دیدگاه‌ها و نظریات مسئولان نیروهای مسلح به مقوله ورزش و تربیت بدنی و کارکردهای آن، نبود طرح جامع در ورزش نیروهای مسلح، کمبود نیروی انسانی کارآمد و متخصص، عدم به کارگیری مدیران مناسب آموزش دیده در مناصب ورزشی نیروهای مسلح، نبودن ساختار مناسب و هماهنگ در بخش‌های مختلف نیروهای مسلح، کمبود بودجه و امکانات، مشکلات حفاظتی و امنیتی، عدم همکاری کامل بخش‌های مختلف ورزشی کشور، ضعف در پرداختن و توجه به ورزش قهرمانی به ویژه در سطوح بین‌المللی، کمبود فضا و تأسیسات ورزشی و عدم ارتباط با نیروهای مسلح دیگر کشورها در جهت بهره‌برداری از تجارب و امکانات آنها.

همان‌گونه که مشخص است در این پژوهش فقط چالش‌های پیش روی مدیریتی در ورزش نیروی انتظامی مطرح شده است و هیچ راهکاری برای برطرف کردن این چالش‌ها مطرح نشده است.

ممتازبخش و فکور (1386) در مطالعه‌ای کمی بر روی 288 نفر از دانشجویان دانشگاه علوم انتظامی امین با استفاده از پرسش‌نامه به بررسی راهکارهای ارتقاء و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی امین پرداختند و به این نتیجه رسیدند که نگرش کلی افراد مبنی بر اثربخشی متوسط راهکارهای مدیریتی، فرهنگی، پژوهشی، اقتصادی و اجتماعی بر ارتقای ورزش همگانی در آنان بوده و بین دو گروه دانشجویان و کارکنان از این نظر تفاوت معنادار وجود ندارد. در نتیجه‌گیری نهایی به ترتیب پنج راهکار «تأمین فضای مناسب، تأمین حداقل امکانات، تشویق افراد فعال، تأمین رفاه اقتصادی، اختصاص زمان آزاد و کافی» در ارتقای ورزش همگانی بانوان دانشگاه اولویت داشته‌اند. از آن جهت که این پژوهش به ورزش همگانی بانوان در یکی از دانشگاه‌های علوم انتظامی کشور پرداخته است، نمی‌توان آن را جامع دانست و بر کل نیروی انتظامی کشور تعمیم داد و از جهتی دیگر هدف ورزش فقط ورزش همگانی

نیست و این پژوهش هدف‌های دیگر ورزش یعنی ورزش قهرمانی، آموزشی و حرفه‌ای را نادیده گرفته است؛ پس نمی‌توان این پژوهش را پژوهشی جامع دانست.

مطالعه شهرگرد، سجادی و اشرف گنجوی (1394) بر روی کارکنان نیروهای پلیس که حداقل 5 سال سابقه خدمت در نیروی انتظامی را داشته‌اند نشان داد که راهبردهای مدیریتی، قهرمانی، اقتصادی، ساختاری، آموزشی و منابع انسانی نقش معنی‌داری در توسعه ورزش نیروهای انتظامی (پلیس) ایران داشت. این پژوهشگران پیشنهاد کردند تا فرصت‌های مشارکت در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی توسعه ورزش نیروهای انتظامی برای متخصصان علوم ورزشی فراهم شود. این پژوهش نیز دارای کاستی‌های بسیار زیادی است که مهم‌ترین آن‌ها این است که این پژوهش به صورت کمی انجام شده است و به صورت عمقی و به وسیله مصاحبه و دیگر روش‌های کیفی عوامل استخراج نشده‌اند؛ پس نمی‌توان به نتایج این پژوهش برای توسعه ورزش در نیروی انتظامی تکیه کرد.

درخشان، باران چشمه، آشتیانی و اکبری یزدی (1391) با پژوهشی بر روی همه نفع‌برندگان و مخاطبان اصلی تربیت‌بدنی و ورزش در نیروی‌های مسلح در دو بخش کمی و کیفی با عنوان تدوین هدف‌های کلان، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه تربیت‌بدنی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، پس از تعیین فهرست مقدماتی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای تربیت‌بدنی نیروهای مسلح، به این نتیجه رسیدند که تربیت‌بدنی نیروهای مسلح در موقعیت راهبردی تهاجمی قرار دارد. این پژوهشگران سپس به تدوین راهبردهای توسعه تربیت‌بدنی نیروهای مسلح پرداختند. هدف‌های کلیدی تدوین‌شده عبارت بودند از تقویت و توسعه علمی و عملی آمادگی جسمانی، مهارت‌های بدنی و ورزشی به منظور دستیابی به سطح مناسب شاخص‌های تعیین‌شده، ارتقای ورزش قهرمانی نیروهای مسلح به منظور دستیابی به سکوی برتر در رقابت‌های داخلی و خارجی (سیزم) به‌ویژه در رشته‌های کاربردی، تقویت و ارتقای ورزش همگانی در سطح نیروهای مسلح، تقویت و ارتقای ورزش‌های همگانی در سطح نیروهای مسلح، تقویت و ارتقای ورزش‌های همگانی و قهرمانی بسیج مستضعفان. این پژوهش توانست اشکالات عمده‌ای که در برنامه‌های دیگر برای توسعه ورزش در نیروی انتظامی بود را تا حدودی زیادی برطرف کند و شاید بتوان این پژوهش را به‌عنوان بهترین پژوهشی که در حیطه برنامه‌ریزی برای توسعه ورزش در نیروهای مسلح انگاشته

شده دانست، اما این پژوهش بسیار کلی می‌باشد؛ چون نیروهای مسلح از چندین ارگان تشکیل شده‌اند و نیروی انتظامی یکی از این ارگان‌ها است و از جهتی محیط بیرونی و درونی هر سازمانی با سازمان دیگر متفاوت است. پس نمی‌توان این پژوهش را به‌عنوان برنامه‌ای برای توسعه ورزش در نیروی انتظامی دانست. با بررسی مطالعات صورت گرفته در حوزه مدیریت ورزشی نیروی انتظامی، پژوهشی که بتواند به‌عنوان پژوهشی جامع و کامل برای رسیدن به اهداف توسعه ورزش در نیروی انتظامی ایران باشد یافت نشد.

در نهایت با بررسی ادبیات پژوهش و پیشینه پژوهش گویه‌هایی که بیش‌ترین تکرار را در پژوهش‌های قبلی داشتند مورد تأیید قرار گرفتند. در نهایت 44 گویه شناسایی شد. این عوامل در جدول شماره یک مورد بررسی قرار گرفتند.

جدول شماره 1: فراوانی گویه‌های شناسایی شده در پژوهش‌های مختلف

شعبانی بهار (1386)	ممتازبخش و فککور (1386)	شعبانی و صوفی (1393)	دهستانی و همکاران (1390)	کاشف و عراقی (1390)	درخشان (1381)	بروز و همکاران (2015)	راسخ و همکاران (1394)	دی بوسنجر و همکاران (2009)	قهفرخی و همکاران (1393)	مظفری و همکاران (1391)	احسانی و همکاران (1392)	
*	*								*	*	*	تربیت فراگیر منابع انسانی مورد نیاز بخش ورزش
											*	جذب و به‌کارگیری نیروهای متخصص
						*	*				*	گسترش مشارکت بخش خصوصی در تأمین منابع مالی ورزش
									*		*	گسترش منابع مالی ورزش
											*	روزآمد کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای کشور
											*	توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش
											*	تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای
										*	*	کاهش نقش دولت در ورزش
*	*										*	روزآمد کردن و تأمین امکانات و زیرساخت‌های ورزشی در بخش ورزشی
				*							*	افزایش مشارکت بخش خصوصی در توسعه امکانات و زیرساخت‌های ورزش
									*		*	توسعه صنعت تجهیزات ورزشی حرفه‌ای
									*	*	*	استانداردسازی و ایجاد تنوع در تولید تجهیزات ورزشی
											*	نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی
											*	هماهنگی و ارتباطات
*	*					*	*	*	*	*		بودجه و امور مالی
											*	مسابقات و اردوهای ورزشی
						*	*	*	*	*		انگیزش و حمایت منابع انسانی
					*	*	*	*	*	*		حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی
						*	*	*	*	*		حمایت از ورزشکاران بعد از ورزش قهرمانی
						*	*	*	*	*		رسانه
					*	*	*	*	*	*		شرایط تمرینی

روش‌شناسی پژوهش

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل توسعه ورزش در نیروی انتظامی بود. روش پژوهش حاضر به صورت آمیخته است؛ بدین نحو که در دو بخش کیفی و کمی تدوین شد.

بخش کیفی

ابتدا از طریق بررسی پیشینه پژوهش و مطالعات کتابخانه‌ای تعدادی از مؤلفه‌های تأثیرگذار در توسعه ورزش شناسایی شد و سپس از طریق مصاحبه با 20 نفر از افراد متخصص و آگاه به امر ورزش نیروی ناجا مؤلفه‌ها تکمیل و در برخی موارد مؤلفه‌های بی‌ربط حذف شد.

بخش کمی

در بخش کمی، توصیفی و از نوع هم‌بستگی بوده که به لحاظ هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت از نوع اکتشافی و به لحاظ روش جمع‌آوری میدانی بود. جامعه آماری این پژوهش مدیران تربیت‌بدنی فرماندهی انتظامی استان‌ها و شهرستان‌ها، اساتید و مربیان و کارشناسان ورزشی ناجا و متخصصان علوم ورزشی که با محیط‌های نظامی و انتظامی آشنا بودند، است. در این پژوهش نمونه‌گیری به صورت غیرتصادفی در دسترس انجام گرفت. هاینر و همکاران¹ (2006) بیان می‌دارند که حداقل حجم نمونه لازم برای تحلیل عاملی 5 پاسخ به ازای هر سؤال است. پس از توزیع پرسش‌نامه در جامعه پژوهش، تعداد (n=196) پرسش‌نامه برگشت داده شد. با توجه به این که برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته 43 سؤال با طیف 7 ارزشی لیکرتی (خیلی کم تا خیلی زیاد) استفاده شد، پژوهشگران 220 پرسش‌نامه بین جامعه آماری پخش کردند، ولی 196 پرسش‌نامه برگشت داده شد و با توجه به شاخص KMO که بزرگ‌تر از 0/7 بود کفایت حجم نمونه برای تحلیل عاملی اکتشافی تأیید شد. تعداد سؤال‌های پرسش‌نامه برای تحلیل عاملی تأییدی به 38 سؤال تقلیل یافت که حداقل حجم نمونه 190 است، ولی در این پژوهش از 196 پرسش‌نامه برای انجام تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. برای بررسی روایی پرسش‌نامه، از روش روایی‌سنجی لاوشه² استفاده شد. روش روایی‌سنجی لاوشه، روشی است که به بررسی روایی محتوایی پرسش‌نامه‌ها قبل از توزیع آن می‌پردازد و دارای دامنه امتیاز (0 تا +1) است. بدین ترتیب

1- Hier & et al

2- Lawshe

که پرسشنامه‌ها نخست در اختیار 11 نفر از متخصصان مدیریت ورزشی آشنا با محیط نظامی قرار گرفت و از آنها خواسته شد تا نظرات خود در خصوص هر یک از سؤال‌ها را بیان کنند. سپس پاسخ اعضا به سه صورت ضروری، ضروری، اما غیر مفید و غیر ضروری کدگذاری شدند. در روش لاوشه سؤال‌هایی که از دیدگاه صاحب نظران ضروری است، مورد اهمیت قرار گرفته و ملاک بررسی روایی محتوایی قرار می‌گیرند. نحوه کمی‌سازی نظرات متخصصان ورزشی با استفاده از فرمول زیر صورت گرفت:

$$CVR = \frac{ne - n/2}{n/2}$$

ne = تعدادی از متخصصان است که آن بعد یا سؤال را ضروری دانستند.

$n/2$ = تعداد کل متخصصان تقسیم بر عدد دو

در صورتی که نتایج روش لاوشه از (0/8) بالاتر باشد، روایی محتوایی پرسشنامه مورد تأیید بوده و می‌توان آن را بین آزمودنی‌ها توزیع کرد. در نهایت روایی محتوایی پرسشنامه ($CVR^1=0/85$) تأیید شد. پایایی کل پرسشنامه نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ($\alpha=0/82$) به دست آمد. به منظور توصیف آماری داده‌ها از شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) استفاده شد. برای تعیین عامل‌ها از روش تحلیل عاملی اکتشافی، برای تأیید مدل رابطه سؤال‌ها با عامل‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. تمامی تحلیل‌های فوق با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SPSS18 و Lisrel8.5 در سطح معنی‌داری ($P \leq 0/05$) انجام گرفت.

یافته‌های پژوهش

الف) یافته‌های توصیفی

براساس تحلیل‌های صورت گرفته و ویژگی‌های فردی پاسخ‌گویان، اطلاعات به دست آمده نشان می‌دهد که:

از 196 نفر شرکت‌کننده در نمونه 75 نفر دارای مدرک دیپلم و فوق دیپلم (38 درصد) و 100 نفر دارای مدرک کارشناسی (51 درصد) و 21 نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و

دکتری (11 درصد) هستند؛ 55 نفر از حجم نمونه در محدوده سنی 18 تا 35 سال بودند و 112 نفر در محدوده سنی 36 تا 45 سال بودند که بیشترین حجم نمونه را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین 29 نفر یعنی 15 درصد حجم نمونه بالاتر از 45 سال سن داشتند که این محدوده سنی کمترین حجم نمونه را به خود اختصاص داده است؛ از 196 نفر حجم نمونه 45 نفر کم‌تر از 5 سال سابقه فعالیت در تربیت‌بدنی نیروی انتظامی را داشتند 89 نفر بین 5 تا 10 سال سابقه فعالیت در تربیت‌بدنی و ورزش ناجا را داشتند و 62 نفر بیش‌تر از 10 سال سابقه فعالیت در تربیت‌بدنی ناجا را داشتند.

برای نرمال بودن داده‌های پژوهش از کجی و کشیدگی استفاده شد. هایر و همکاران (2018) پیشنهاد می‌کنند که اگر مقدار کجی و کشیدگی بین 2 تا -2 باشند داده‌ها نرمال هستند. کجی و کشیدگی تمامی داده‌های پژوهش بین 2 تا -2 بود، پس توزیع داده‌های پژوهش طبیعی بود.

ب) یافته‌های استنباطی

با توجه به نتایج جدول شماره دو، نتایج آزمون کیسیر - می‌یر و اوکلین (کفایت حجم نمونه) برابر با (0/741) و آزمون کرویت بارتلت ($P=0/000$ و $x^2=2583/853$) به‌دست آمد که نشان می‌دهد تمامی پیش‌فرض‌های مورد نیاز و مربوط به استفاده از روش تحلیل عاملی رعایت شده است. در مرحله بعد با استفاده از چرخش واریماکس و با قرار دادن بار عاملی مبنا به میزان 0/5، تعداد 7 عامل شناسایی شد.

جدول شماره 2. نتایج تست بارتلت و KMO

اندازه نمونه	آزمون KMO جهت متناسب بودن
0/741	
مقدار مجذور کای	2583/853
درجات آزادی	208
سطح معناداری	0/000
آزمون بارتلت برای درست بودن تفکیک عامل‌ها	

نتایج تحلیل عاملی اکتشافی ارائه‌شده در جدول شماره سه نشان می‌دهد که درصد‌های واریانس برای عامل منابع انسانی برابر با (23/704) و میانگین و انحراف استاندارد (4/71 0±/70)، برای مدیریتی برابر با (11/379) و میانگین و انحراف استاندارد (4/67 0±/63)، برای عامل ساختاری برابر با (10/016) و میانگین و انحراف

استاندارد (4/42 0±/68)، برای عامل اقتصادی برابر با (8/168) و میانگین و انحراف استاندارد (4/12 0±/60)، برای عامل امکانات و زیرساخت‌ها برابر با (7/692) و میانگین و انحراف استاندارد (4/03 0±/62) و برای فرهنگی و اجتماعی برابر با (5/007) و میانگین و انحراف استاندارد (3/81 0±/65) و برای عامل فردی برابر با (4/708) و میانگین و انحراف استاندارد (3/76 0±/62) است. نتایج بار عاملی سؤال‌ها نشان می‌دهد که بار عاملی تمامی سؤال‌ها در حد قابل قبول بود. در مجموع توان پیشگویی این مدل براساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با 70/288 درصد بود.

جدول شماره 3: نتایج تحلیل عاملی اکتشافی

عوامل فرهنگی و اجتماعی	امکانات و زیرساخت‌ها	عوامل اقتصادی	عوامل ساختاری	عوامل مدیریتی	منابع انسانی	گویه‌ها
					0/708	1 بهره‌گیری و جذب منابع انسانی متخصص و تمام‌وقت
					0/801	2 دوره‌های ارتقای مربیان و نیروی انسانی
					0/805	3 شرکت فرماندهان و مدیران ارشد در امر ورزش
					0/823	4 حمایت از ورزشکاران و کادر فنی
					0/851	5 انگیزش و حمایت منابع انسانی متخصص
					0/721	6 تهیه شناسنامه ورزشی برای کارکنان ناجا
					0/875	7 پیش‌بینی پاداش برای قهرمانان حرفه‌ای ورزشی ناجا مانند تشویق در دستور، ارشدیت و پاداش نقدی
				0/709	8 تهیه و پخش برنامه‌های آگاهی	
				0/716	9 تعامل با سایر ارگان‌ها	
				0/725	10 ارتباط با رسانه‌های ملی	
				0/801	11 مسابقات و اردوهای ورزشی	
				0/865	12 برنامه راهبردی مناسب در توسعه ورزش حرفه‌ای ناجا	
				0/821	13 حضور در مسابقاتی مانند لیگ کشور، سیزم و...	
				0/850	14 روزآمدن کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای ناجا	
				0/810	15 توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش حرفه‌ای ناجا	
				0/815	16 حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی ناجا	
				0/820	17 ایجاد رقابت ورزشی بین فرماندهی‌های انتظامی استان و یگانه‌های مستقل ناجا	
				0/711	18 پیگیری و نظارت قوی مسئولان تربیت‌بدنی	
				0/655	19 همدلی و همکاری مدیران ورزشی برجسته ناجا	
				0/715	20 وجود دستورالعمل‌های اداری	
				0/721	21 غنی‌سازی محتوا و برنامه آموزشی	
				0/865	22 نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی	
			0/655		23 تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای در ناجا	

عوامل فردی	عوامل فرهنگی و اجتماعی	امکانات و زیرساخت‌ها	عوامل اقتصادی	عوامل ساختاری	عوامل مدیریتی	منابع انسانی	گویه‌ها
				0/851			24 گستردگی و پراکندگی جغرافیایی پلیس در نقاط مختلف کشور
				0/832			25 تغییرات نگرشی فرماندهان نسبت به استقلال یا عدم استقلال تربیت‌بدنی ناجا
				0/823			26 ساختار تشکیلاتی ورزش ناجا
			0/875				27 بودجه
			0/714				28 توجه به مشارکت بخش خصوصی و بسترسازی برای جاذب بودن ورزش ناجا از منظر مالی
			-0/659				29 مشکلات اقتصادی جامعه
		0/710					30 توسعه و استانداردسازی تجهیزات ورزش حرفه‌ای
		-0/715					31 استانداردهای ضعیف امکانات و زیرساخت‌ها
		0/718					32 استفاده از امکانات و تجهیزات دیگر سازمان‌ها
	0/880						33 تدابیر مقام معظم رهبری، احادیث، روایات و آیات قرآنی نسبت به ورزش
	-0/745						34 رواج زندگی غیرفعال
	-0/751						35 تغییر سبک زندگی
0/825							36 دانستن عوارض ورزش نکردن
0/752							37 عوامل جمعیت شناختی و زیستی (مانند سن، درآمد، جنسیت و...)
0/625							38 نگرش‌های متفاوت به حوزه آموزش ورزش (نگرش فردی)
0/708	0/753	0/720	0/714	0/756	0/825	0/701	آلفای کرونباخ
4/322	5/007	7/692	8/168	10/016	11/379	23/704	درصد واریانس
			70/288				درصد واریانس تجمعی

تحلیل عاملی تأییدی

با توجه به جدول شماره چهار، از نه شاخص ذکر شده برای آزمون خوبی برازش، یک شاخص نامناسب بود و هشت شاخص تناسب را تأیید کرد؛ بنابراین مدل از لحاظ شاخص‌های برازش، مناسب است.

جدول شماره 4: شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی

نتیجه	مقدار به دست آمده	ملاک	شاخص
تأیید	1/474	زیر 3	نسبت χ^2 به df
-	146	-	درجات آزادی
تأیید	0/049	زیر 0/08	RMSEA ¹

1- Root mean square Error of Approximation

نتیجه	مقدار به دست آمده	ملاک	شاخص
تأیید	0/93	بالای 0/90	GFI ¹
تأیید	0/95	بالای 0/90	AGFI ²
تأیید	0/92	بالای 0/90	NFI ³
تأیید	0/90	بالای 0/90	NNFI ⁴
تأیید	0/91	بالای 0/90	CFI ⁵
عدم تأیید	0/87	بالای 0/90	IFI ⁶
تأیید	0/93	بالای 0/90	RFI ⁷
تأیید	0/92	بالای 0/90	PNFI ⁸

با بررسی جدول شماره پنج، مشخص می‌شود که بین تمامی گویه‌ها با هر یک عامل‌ها رابطه وجود دارد.

جدول شماره 5: نتایج تحلیل عاملی تأییدی

AVE	پایایی ترکیبی	بار عاملی	ابعاد و گویه‌های پژوهش
0/502	0/873	-	منابع انسانی
		0/722	1 بهره‌گیری و جذب منابع انسانی متخصص و تمام وقت
		0/821	2 دوره‌های ارتقای مربیان و نیروی انسانی
		0/852	3 شرکت فرماندهان و مدیران ارشد در امر ورزش
		0/741	4 حمایت از ورزشکاران و کادر فنی
		0/622	5 انگیزش و حمایت منابع انسانی متخصص
		0/621	6 تهیه شناسنامه ورزشی برای کارکنان ناجا
		0/520	7 پیش‌بینی پاداش برای قهرمانان حرفه‌ای ورزشی ناجا مانند تشویق در دستور، ارشدیت و پاداش نقدی
0/519	0/936	-	عوامل مدیریتی
		0/862	8 تهیه و پخش برنامه‌های آگاهی
		0/825	9 تعامل با سایر ارگان‌ها
		0/523	10 ارتباط با رسانه‌های ملی
		0/725	11 برنامه راهبردی مناسب در توسعه ورزش حرفه‌ای ناجا
		0/702	12 حضور در مسابقاتی مانند لیگ کشور، سیزم و...
		0/602	13 روزآمد کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای ناجا
		0/869	14 توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش حرفه‌ای ناجا
		0/715	15 حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی ناجا
		0/523	16 ایجاد رقابت ورزشی بین فرماندهی‌های انتظامی استان و یگانه‌های مستقل

- 1- Goodness of Fit Index
- 2- Adjusted Goodness of Fit Index
- 3- Normed Fit Index
- 4- Non-Normed Fit Index
- 5- Comparative Fit Index
- 6- Incremental Fit Index
- 7- Relative Fit Index
- 8- Parsimony Normed Fit Index

AVE	پایایی ترکیبی	بارعاملی	ابعاد و گویه‌های پژوهش
			ناجا
		0/825	پیگیری و نظارت قوی مسئولان تربیت‌بدنی
		0/563	همدلی و همکاری مدیران ورزشی برجسته ناجا
		0/756	وجود دستورالعمل‌های اداری
		0/568	غنی‌سازی محتوا و برنامه آموزشی
		0/867	نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی
0/508	0/801		عوامل ساختاری
		0/722	تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای در ناجا
		0/878	گسترده‌گی و پراکندگی جغرافیایی پلیس در نقاط مختلف کشور
		0/562	تغییرات نگرشی فرماندهان نسبت به استقلال یا عدم استقلال تربیت‌بدنی
			ناجا
		0/652	ساختار تشکیلاتی ورزش ناجا
0/648	0/847		عوامل اقتصادی
		0/822	بودجه
		0/801	توجه به مشارکت بخش خصوصی و بسترسازی برای جذب بودن ورزش ناجا
			از منظر مالی
		-0/792	مشکلات اقتصادی جامعه
0/559	0/791		امکانات و زیرساخت‌ها
		0/702	توسعه و استانداردسازی تجهیزات ورزش حرفه‌ای
		-0/725	استانداردهای ضعیف امکانات و زیرساخت‌ها
		0/812	استفاده از امکانات و تجهیزات دیگر سازمان‌ها
0/602	0/817		عوامل فرهنگی و اجتماعی
		0/652	تدابیر مقام معظم رهبری، احادیث، روایات و آیات قرآنی نسبت به ورزش
		-0/825	رواج زندگی غیرفعال
		-0/836	تغییر سبک زندگی
0/585	0/805		عوامل فردی
		0/863	عوامل جمعیت‌شناختی و زیستی (مانند سن، درآمد، جنسیت و..)
		0/605	نگرش‌های متفاوت به حوزه آموزش ورزش (نگرش فردی)
		0/802	دانستن عوارض ورزش نکردن

بحث و نتیجه گیری

آیات نجات‌بخش قرآن کریم، قوی بودن و برخورداری از قدرت بدنی یک ارزش تلقی شده و آن را نیکو شمرده است. از احادیث و روایت هم می‌توان دریافت که تندرستی یک موهبت الهی است و برای رسیدن به آن باید کوشش کرد، هم‌چنان که دارا بودن قدرت بدنی هم یک ارزش و نعمت بزرگ تلقی شده است.

رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی(ره) تأکید دارد که ورزش جسمانی بسیار مهم است و باید همراه با ورزش روحی باشد و ورزشکاران باید حضرت علی (ع) را الگوی خود قرار دهند و با قهرمانی در مسابقات بین‌المللی توانمندی‌های جمهوری اسلامی را به رخ جهانیان بکشند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی و فرماندهی معزز کل قوا نیز پرداختن به ورزش را برای همه ضروری دانسته و زیربنای ورزش را ایمان، پرداختن به آن را عمل صالح و نتیجه آن را معنویت می‌دانند. برنامه پنجم توسعه نیز شعار، سازندگی و توسعه ورزش همگانی با هدف ارتقای سطح سلامت و نشاط اجتماعی، سرفرازی و بالندگی در صحنه‌های ملی و بین‌المللی، می‌تواند به‌عنوان مبنای رشد و گسترش ورزش تلقی شود. در قوانین اختصاصی نیروی انتظامی نیز به اهمیت و الزام پرداختن به ورزش تأکید زیادی شده است. دکتترین نظامی نیروهای مسلح نیز برابر ورزش و آمادگی جسمانی توجه لازم صورت گرفته است.

کسب آمادگی جسمانی و قابلیت‌های بدنی با استفاده از قانون‌مند از علوم و فنون ورزش امکان‌پذیر است؛ بنابراین ورزش باید به‌عنوان یک اولویت در نیروی انتظامی قرار گیرد؛ از این‌رو این پژوهش با هدف طراحی مدل اندازه‌گیری عوامل مؤثر بر توسعه ورزش نیروی انتظامی تدوین شده است. توفیق در توسعه ورزش نیروی انتظامی در صورتی محقق می‌شود که در برنامه‌ریزی‌های هدف‌مند و کلان نیروی انتظامی، توجه مناسبی به این امر صورت گیرد. شناخت و شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش می‌تواند به حل مشکلات در این زمینه کمک کند و زمینه را برای ترویج ورزش در سطح نیروی انتظامی فراهم کند.

در این پژوهش سعی شده عوامل مهم و تأثیرگذاری که می‌تواند بر توسعه ورزش نیروی انتظامی مؤثر باشد شناسایی شود و با استفاده از روش تحلیل عاملی به اکتشاف و تأیید این عوامل پرداخته شد. نتایج تحلیل عاملی نشان داد 39 سؤال به 7 عامل تقلیل یافته و عوامل استخراج شد. عوامل منابع انسانی، عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی، امکانات و زیرساخت‌ها، عوامل فرهنگی و اجتماعی و عوامل فردی به‌عنوان 7 عامل توسعه ورزش در نیروی انتظامی شناسایی شد. نتایج بار عاملی سؤال‌ها نشان می‌دهد که بار عاملی تمامی سؤال‌ها در حد قابل قبول بوده است. در مجموع توان پیشگویی این مدل براساس

مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با 70/288 درصد بود.

منابع انسانی به‌عنوان یکی از عوامل مهم و مؤثر در توسعه ورزش نیروی انتظامی شناخته شد که شامل 7 مؤلفه بهره‌گیری و جذب منابع انسانی متخصص و تمام وقت، دوره‌های ارتقا مربیان و نیروی انسانی، شرکت فرماندهان و مدیران ارشد در امر ورزش، حمایت از ورزشکاران و کادر فنی، انگیزش و حمایت منابع انسانی متخصص، تهیه شناسنامه ورزشی برای کارکنان ناجا و پیش‌بینی پاداش برای قهرمانان حرفه‌ای ورزشی ناجا مانند تشویق در دستور، ارشدیت و پاداش نقدی است.

شهرگرد و همکاران (1394) نقش منابع انسانی در توسعه ورزش پلیس را معنادار توصیف کرده است. درخشان و همکاران (1391) منابع انسانی را جزو مهم‌ترین عوامل موفقیت در توسعه ورزش نیروهای مسلح می‌دانند. احسانی و همکاران (1392) بروس و همکاران (2015) دی یوسچر و همکاران (2009) نیز در پژوهش‌های خود نقش عوامل منابع انسانی در توسعه ورزش را پررنگ دانسته‌اند.

منابع انسانی متناسب و متخصص یکی از الزامات اجرای موفق هر گونه برنامه‌ای است، در این خصوص تربیت‌بدنی نیروی انتظامی می‌تواند با برقراری تعامل مؤثر با سازمان‌های ورزشی و آموزشی ملی و بین‌المللی، نگارش شرح شغل دقیق کارکنان تربیت‌بدنی و شرایط احراز آن‌ها موفق‌تر عمل کند. همچنین می‌تواند با تربیت فراگیر منابع انسانی مورد نیاز هر بخش ورزش نیروی انتظامی و جذب و به‌کارگیری نیروهای متخصص در ورزش و همچنین با برگزاری دوره‌های ارتقای سطح دانش علمی و فنی مربیان به‌صورت ماهیانه و سالیانه (با استفاده از دوره‌های داخلی و خارجی) باعث توسعه نیروی انسانی و در ثانی باعث توسعه ورزش در نیروی انتظامی شود.

یکی دیگر از عوامل مؤثر در توسعه ورزش نیروی انتظامی عوامل مدیریتی است که شامل 14 عامل تهیه و پخش برنامه‌های آگاهی، تعامل با سایر ارگان‌ها، ارتباط با رسانه‌های ملی، برنامه راهبردی مناسب در توسعه ورزش حرفه‌ای ناجا، حضور در مسابقاتی مانند لیگ کشور، سیزم و...، روزآمد کردن قوانین و مقررات ورزش حرفه‌ای ناجا، توسعه و ترویج دانش حقوقی در بخش ورزش حرفه‌ای ناجا، حضور مدیران ناکارآمد و غیر ورزشی در سطوح مختلف مدیریتی ناجا، ایجاد رقابت ورزشی بین فرماندهی‌های انتظامی

استان و یگانه‌های مستقل ناجا، پیگیری و نظارت قوی مسئولان تربیت‌بدنی، همدلی و همکاری مدیران ورزشی برجسته ناجا، وجود دستورالعمل‌های اداری، غنی‌سازی محتوا و برنامه آموزشی و نظام یکپارچه و نظام‌مند استعدادیابی است. نتایج این پژوهش تا حدودی با نتایج پژوهش شهرگرد و همکاران (1394)، درخشان و همکاران (1392)، بروس و همکاران (2015)، دی یوسچر و همکاران (2009)، راسخ و همکاران (1394)، قهفرخی و همکاران (1393)، مظفری و همکاران (1391) هم‌سو است.

برنامه‌ریزی در جهت اخذ میزبانی و برگزاری موفق رویدادهای بین‌المللی سیزم در کشور- حضور فعال در مجامع و جلسات سیزم و تلاش در جهت کسب و حفظ کرسی‌های بین‌المللی در سیزم و سایر نهادهای بین‌المللی ورزش نظامی و انتظامی- توسعه و تقویت ارتباطات بین‌المللی به‌ویژه با سازمان‌های ورزشی کشورهای اسلامی، CISM و پلیس‌های جهان باید انجام گیرد؛ چرا که کسب جایگاه در نهادهای بین‌المللی و سیزم، باعث تقویت جایگاه تیم‌های ورزشی کشور در رویدادهای بین‌المللی شده و میزبانی موفق رویدادهای بین‌المللی در کشور نقش به‌سزایی در شناساندن فرهنگ متعالی ایرانی و اسلامی به جهانیان و کسب منافع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خواهد بود. در مجموع ارتباطات مؤثر با سازمان‌های بین‌المللی به توسعه ورزش‌های قهرمانی و همگانی در نیروی انتظامی کمک شایانی خواهد کرد.

ساماندهی فعالیت‌ها و برنامه‌های ورزشی در مراکز آموزشی نیروی انتظامی اعم از دانشگاه‌های افسری و درجه‌داری به‌منظور تقویت توانمندی جسمانی دانشجویان و تربیت افراد توانمند با آمادگی‌های لازم برای استفاده در یگان‌های نیروی انتظامی و هم‌چنین استعدادیابی در این مراکز برای تقویت ورزش قهرمان در نیروهای مسلح و انتصاب مدیران کارآمد، لایق، مجرب و توانمند در پست‌های مسئولیتی ورزشی در سطح نیروهای مسلح با اولویت کارشناسان و افراد با سابقه و باتجربه ورزشی می‌تواند در توسعه ورزش نیروی انتظامی کمک شایانی داشته باشد.

عامل دیگر در توسعه ورزش نیروی انتظامی عوامل فرهنگی و اجتماعی است؛ این عامل شامل 3 مؤلفه تدابیر مقام معظم رهبری، احادیث، روایات و آیات قرآنی نسبت به ورزش، رواج زندگی غیرفعال و تغییر سبک زندگی فرهنگ‌سازی است که با پژوهش‌های

سالیس و همکاران (2000)، بکورت و دیشمن (2002)، تروست (2002)، درخشان و همکاران (1394)، صفاری و همکاران (1391)، بروس و همکاران (2015) هم‌سو است.

یکی از ضرورت‌های توسعه ورزش چه همگانی و چه قهرمانی، نهادینه کردن فرهنگ ورزش در میان اعضای جامعه است، به طوری که ورزش جزو ضرورت‌های روزمره زندگی کارکنان نیروی انتظامی شود. اجرای جشنواره‌های ورزشی، انجام تبلیغات مناسب از طریق صدا و سیما و دیگر رسانه‌ها و جذب اساتید و نخبگان ورزشی گام‌هایی مؤثر در این راه است. نبود سیاست‌گذاری در فعالیتهای فرهنگی و معنوی یکی از تهدیدهایی است که می‌تواند مانع توسعه تربیت‌بدنی در نیروی انتظامی شود. می‌توان با برگزاری جشنواره‌های فرهنگی ورزشی و همچنین اتخاذ سیاست‌های مناسب توسط شورای عالی سیاست‌گذاری و هماهنگی، امور فرهنگی و معنوی را در میان کارکنان نیروی انتظامی ترویج داد. با توجه به این نکته که یکی از نقاط قوت تربیت‌بدنی نیروی انتظامی رعایت موازین شرعی و اخلاقی در تمامی سطوح و میادین ملی و بین‌المللی است، برنامه‌ریزی در جهت تولید و نشر کتاب‌ها، بولتن‌ها و بروشورهایی به منظور ترویج فرهنگ اصیل اسلامی و ملی برای بهره‌برداری در ورزش نیروی انتظامی می‌تواند یکی از شیوه‌های مؤثر برای فرهنگ‌سازی و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و ملی در میان اعضای نیروی انتظامی و خانواده‌های آنان باشد که از جمله اهداف و ارزش‌های محوری نیروی انتظامی است.

امکانات و زیرساخت‌ها یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش نیروی انتظامی است. مؤلفه‌های این عامل عبارتند از توسعه و استانداردسازی تجهیزات ورزش حرفه‌ای، استانداردهای ضعیف امکانات و زیرساخت‌ها و استفاده از امکانات و تجهیزات دیگر سازمان‌ها که با پژوهش‌های سالیس و همکاران (2000)، بکورت و دیشمن (2002)، تروست (2002)، درخشان و همکاران (1394)، راسخ و همکاران (1391)، احسانی و همکاران (1392) هم‌سو است.

یکی از الزامات توسعه تربیت‌بدنی، توسعه تجهیزات و اماکن ورزشی و توزیع متناسب آن با توجه به آمایش سرزمینی و نیازمندی‌های هر منطقه است. در این راه می‌توان از طریق تعامل با سازمان‌های ورزشی گام‌های مؤثری برداشت. در ضمن توجه به این نکته ضروری است که تمامی ساخت‌وسازهای ورزشی باید متناسب با آخرین یافته‌های علمی و استانداردهای موجود در این زمینه باشد. همچنین شورای عالی سیاست‌گذاری و

هماهنگی تربیت بدنی می‌تواند با تصویب سیاست‌ها و دستورالعمل‌هایی در این خصوص به پیش‌برد این راهبرد کمک کند.

گسترش سطح تعاملات و همکاری با سازمان‌های ورزشی کشور از جمله وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی در جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود آنان یکی از فرصت‌هایی است که تربیت بدنی نیروی انتظامی با آن مواجه است. امکان استفاده و بهره‌مندی از امکانات و توانمندی‌های وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، فدراسیون‌های ورزشی، دانشکده‌های تربیت بدنی و دیگر سازمان‌های ورزشی ملی و بین‌المللی می‌تواند به سازمان تربیت بدنی نیروی انتظامی در بهره‌گیری از این فرصت کمک کند و همچنین ضعف عدم برقراری ارتباط مناسب با سایر سازمان‌های ورزشی را پوشش دهد. همچنین با افزایش ساعات بهره‌برداری و استفاده از اماکن و تأسیسات ورزشی در اختیار نیروی انتظامی در جهت توسعه ورزش همگانی در سطح نیروی انتظامی و بسیج و خانواده‌های آنان گامی بزرگ برداشته می‌شود.

عوامل مهم دیگر ناجا عوامل ساختاری، عوامل اقتصادی و عوامل فردی است که عوامل ساختاری شامل چهار مؤلفه تشکیل نهاد متولی ورزش حرفه‌ای در ناجا، گستردگی و پراکندگی جغرافیایی پلیس در نقاط مختلف کشور، تغییرات نگرشی فرماندهان نسبت به استقلال یا عدم استقلال تربیت بدنی ناجا و ساختار تشکیلاتی ورزش ناجا می‌باشد. عامل اقتصادی شامل سه مؤلفه بودجه، توجه به مشارکت بخش خصوصی و بسترسازی برای جاذب بودن ورزش ناجا از منظر مالی و مشکلات اقتصادی جامعه است و در نهایت عوامل فردی شامل سه مؤلفه عوامل جمعیت‌شناختی و زیستی (مانند سن، درآمد، جنسیت و...)، نگرش‌های متفاوت به حوزه آموزش ورزش (نگرش فردی) و دانستن عوارض ورزش نکردن است که با پژوهش‌های درخشان و همکاران (1394)، راسخ و همکاران (1391)، احسانی و همکاران (1392)، بروس و همکاران (2015)، ممتازبخش و فکور (1386)، درخشان (1381)، شهبازی و همکاران (1392)، شعبانی و صوفی (1393)، دی بوسچر و همکاران (2009) هم‌سو است.

پیشنهادهای

در این قسمت با توجه به نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهادهای کاربردی برای توسعه ورزش ناجا بدین شرح ارائه می شود:

1. پیشنهاد می شود نظارت کافی توسط واحدهای تربیت بدنی برای اجرای منسجم تر برنامه های ورزش صبحگاهی کارکنان در کلیه سطوح یگان های ناجا انجام گیرد.
2. پیشنهاد می شود معاونت طرح و برنامه ناجا علاوه بر افزایش میزان بودجه و اعتبارات جاری و تجهیزاتی تربیت بدنی ناجا نسبت تخصیص و واگذاری ردیف بودجه و اعتبارات عمرانی به صورت مستقل به اداره کل تربیت بدنی اقدام تا مطابق استانداردهای موجود به توسعه و گسترش اماکن و تأسیسات ورزشی از آن طریق پرداخته شود.
3. پیشنهاد می شود با توجه به مصوبه مجلس شورای اسلامی و ابلاغ فرماندهی معظم کل قوا در سال 1389 مبنی بر اختصاص یک درصد از بودجه و اعتبارات ناجا برای هزینه در امور ورزش، ترتیبی اتخاذ شود تا نسبت به افزایش سرانه ورزشی در سطح سازمان ناجا اقدامات لازم برای ایجاد در توسعه فضاها، تأسیسات و تجهیزات ورزشی صورت گیرد.
4. پیشنهاد می شود اهتمام لازم برای ایجاد بانک اطلاعاتی در اداره کل تربیت بدنی به منظور ساماندهی و به کارگیری متخصصان حوزه های مختلف ورزشی اعم از کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران صورت گیرد.
5. تربیت بدنی ناجا با همکاری و معاونت های مرتبط در سازمان نسبت به استانداردهای زیرساخت ها (سخت افزاری و نرم افزاری) اقدام کند.
6. پیشنهاد می شود تربیت بدنی با ایجاد آکادمی علوم ورزشی پلیس به منظور تربیت و ارتقاء و ارزیابی دانش مدیران، کارشناسان، مربیان، داوران و ورزشکاران اقدام کند.
7. با توجه به این که سربازان وظیفه در سازمان ناجا، جامعه بزرگی به شمار می روند، پیشنهاد می شود با برگزاری مسابقات و جشنواره های مختلف ورزشی بتوان زمینه شور و نشاط و هیجان بیش تر و افزایش روحیه بهتر در بین این طیف را فراهم تا از آن طریق موجب بالا بردن بهره وری خدمتی از این قشر باشیم.

منابع

- احسانی، محمد و همکاران (1387). طراحی و تدوین نظام جامع ورزش حرفه‌ای کشور. طرح پژوهشی. پژوهشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری.
- احسانی، محمد؛ امیری، مجتبی؛ قره‌خانی، حسن (1392). طراحی و تدوین نظام جامع ورزش حرفه‌ای کشور. شماره 17، صص 125-136.
- باقری، علیرضا (1391). ضرورت‌های تدوین شناسنامه ورزشی در نیروهای مسلح و ویژگی‌های آن. فصلنامه مصباح، شماره 44، صص 66-43.
- تاج بخش، محمدعلی؛ تواضع، رقیه (1390). نقش آمادگی جسمانی در حفظ و ارتقای توان رزمی نیروهای مسلح. همایش نیروی دریایی نیروی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران.
- ناصری، علیرضا (1381). راهبردهای گسترش ورزش در نیروهای مسلح. فصلنامه مصباح، شماره 44، صص 8-17.
- جلالی فراهانی، مجید (1389). مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی. تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- درخشان، محمد (1381). چالش‌های مدیریت در ورزش نیروهای مسلح. فصلنامه مصباح، شماره 44، صص 129-123.
- درخشان مبارکه، محمد؛ باران چشمه، مهرعلی؛ آشتیانی، محمدرضا؛ اکبری یزدی، حسین (1391). تدوین هدف‌های کلان، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه تربیت‌بدنی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه راهبرد دفاعی، سال دهم، شماره 40، صص 198-169.
- کاشف، میرمحمد؛ عراقی، محسن (1390). چالش‌های پیش‌روی ورزش همگانی و تفریحی در ایران و راهبردهای آن. مجموعه مقالات همایش ملی تفریحات سالم.
- کشاورز، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل؛ موسوی جهرمی، یگانه؛ فرازبانی، فاتح (1394). عوامل تأثیرگذار بر رفتار بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در ورزش حرفه‌ای و ارائه الگو. (8): 45-56.
- راسخ، نازنین؛ سجادی، سیدنصراله؛ حمیدی، مهرزاد؛ خبیری، محمد (1394). طراحی و تدوین برنامه راهبردی ورزش قهرمانی بانوان کشور ایران. (13): 334-309.
- رضایی صوفی، مرتضی؛ فراهانی، ابوالفضل؛ شعبانی، عباس (1396). تحلیل محیطی ورزش حرفه‌ای ایران. (1): 116-106.
- روشندل اربطانی، طاهر (1386). تبیین جایگاه رسانه‌های همگانی در نهادینه کردن ورزش همگانی در کشور. نشریه حرکت، شماره 33، صص 120-144.

- دهستانی، مجتبی؛ محمودی، احمد؛ حومنیان، داود؛ خانزاده، مصطفی (1390). بررسی و اولویت‌بندی انگیزه‌های مشارکت شهر تهران در ورزش‌های تفریحی و همگانی. مجموعه مقالات همایش ملی تفریحات سالم.
- علی دوست قهفرخی، ابراهیم؛ سجادی، سیدنصراله؛ محمودی، احمد؛ ساعت چیان، وحید (1393). بررسی اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور. (2)6: 231-246.
- غفرانی، محسن؛ گودرزی، محمود؛ سجادی، سیدنصرالله؛ جلالی فراهانی، مجید؛ مقرنسی، مهدی (1388). طراحی و تدوین راهبرد توسعه ورزش همگانی استان سیستان و بلوچستان. نشریه حرکت، شماره 39، صص 107-131.
- قره، محمدعلی (1383). بررسی وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان. رساله دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت معلم تهران، صص 28-32.
- صفاری، مرجان (1391). طراحی مدل ورزش همگانی، دانشگاه تربیت مدرس، صص 144-145.
- ظهرابی، فاطمه؛ صابونچی، رضا؛ رهام، مهدی (1391). نقش رسانه‌ها در جهاد اقتصادی ورزش قهرمانی. مجله مدیریت و رفتار سازمانی در ورزش، سال اول، شماره اول، صص 13-19.
- ممتازبخش، مریم؛ فکور، یوسف (1386). بررسی راهکارهای ارتقا و توسعه ورزش همگانی بانوان دانشگاه علوم انتظامی. فصلنامه دانش انتظامی، سال نهم، شماره دوم، صص 53-62.
- مایک گرین و باری هولیان (2008)، سیاست‌گذاری و اولویت‌بندی در توسعه ورزش قهرمانی، ترجمه رضا و احسان قراخلو (1387)، تهران، کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران، چاپ اول.
- مظفری، امیر احمد؛ الهی، علیرضا (1388). نظام جامع توسعه ورزش قهرمانی جمهوری اسلامی ایران، طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- مظفری، سیدامیراحمد؛ الهی، علیرضا؛ عباسی، شهامت؛ احدپور، هنگامه؛ رضایی، زین العابدین (1391). راهبردهای توسعه نظام ورزش قهرمانی ایران، شماره 13، صص 33-48.
- سازمان تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران (1382). مطالعات تفصیلی توسعه فرهنگ ورزش. شرکت راد سامانه.
- همتی‌نژاد، مهرعلی؛ رضائی‌نژاد، رحیم (1375). بررسی وضعیت بدنی و میزان آمادگی قلبی-تنفسی دانشجویان پسر دانشگاه گیلان. المپیک، شماره 7، صص 37-45.
- سازمان تربیت‌بدنی جمهوری اسلامی ایران (1381). مطالعات تفصیلی توسعه ورزش همگانی و تفریحی. شرکت راد سامانه.
- سند توسعه بخش تربیت‌بدنی و ورزش استان‌ها (1384). مرکز ملی مدیریت و توسعه ورزش کشور. معاونت برنامه ریزی راهبردی.
- سند راهبردی نظام جامع توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور (1382). شرکت رادسامانه.

- شکیبایی، ابوالفضل؛ رحیمی، مصطفی؛ بازگیر، بهزاد؛ عسگری، علیرضا (1393). مروری بر مطالعات آمادگی جسمانی انجام گرفته در نیروهای نظامی کشور، فصلنامه علمی پژوهشی ابن‌سینا، اداره بهداشت، امداد و درمان نهاجا، سال شانزدهم، شماره چهارم، صص 64-79.
- شعبانی بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصرالله؛ هادی‌پور، مجتبی (1386). مقایسه و بررسی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و میزان پرخاشگری در ورزشکاران مرد رشته‌های منتخب ورزشی شهرستان همدان در سال 1385. پژوهش در علوم ورزشی، شماره 14، صص 99-112.
- شعبانی، عباس؛ رضایی صوفی، مرتضی (1393). تحلیل محیطی ورزش همگانی ایران. نشریه مطالعات مدیریت راهبردی و رفتار سازمانی در ورزش، سال اول، شماره 4، صص 25-34.
- شهبازی، مهدی؛ شعبانی مقدم، کیوان؛ صفاری، مرجان (1392). ورزش همگانی (ضرورت، موانع و راهکارها). فصلنامه مجلس و راهبرد، 7(76): 69-97.
- Baumann, W. (2010). The global Sport for All movement: from vision to reality. In 13th World Sport for All Congress: Promoting Sport for All, Benefits and Strategies for the 21st Century Jyväskylä, Finland. pp. 9-18.
- Brouwers, J., Sotiriadou, P., & De Bosscher, V. (2015). Sport-specific policies and factors that influence international success: The case of tennis. Sport Management Review, 18(3): 343-358.
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2005). Adult participation in recommended levels of physical activity--United States, 2001 and 2003. MMWR. Morbidity and mortality weekly report, 54(47): 1208.
- Collins, M. F. (2002). Sport for all as a multifaceted product of domestic and international influences. Worldwide Experiences and Trends in Sport for All (L Da Costa and A Miragaya, eds), pp. 493-523.
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. Sport Management Review, 12(3), 113-136.
- Dubbert, P. M. (2002). Physical activity and exercise: Recent advances and current challenges. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 70, pp.526-536.
- Gerber, M., Kellmann, M., Hartmann, T., & Pühse, U. (2010). Do exercise and fitness buffer against stress among Swiss police and emergency response service officers?. Psychology of Sport and Exercise, 11(4): 286-294.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). Multivariate data analysis (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Houlihan, B., & Mangset, P. (2007). Sport Policy: A Comparative Analysis of Stability and Change. Taylor & Francis.
- Johnson, R. R. (2012). Police officer job satisfaction: A multidimensional analysis. Police Quarterly, 15(2): 157-176.

- Katzmarzyk, P. T., Gledhill, N., & Shephard, R. J. (2000). The economic burden of physical inactivity in Canada. *Cmaj*, 163(11): 1435-1440.
- Larsen, K. (2002, October). Effects of professionalisation and commercialisation of elite sport on sport for all and sports consumption in Denmark. In Proceedings of the 9th IOC "Sport for All" Conference.
- Lina, S., Ruixue, C., (2012). "Research Status on Equalization of Public Sports Service for Nationwide Fitness in Hebei". 2012 International Conference on Solid State Devices and Materials Science, Available online at www.sciencedirect.com, *Physics Procedia* 25 (2012): 2298 – 2303.
- Mull, R. F., Bayless, K. G., Ross, C., & Jamieson, L. (2005). Recreational sport management Campaign. *Human Kinetics*.
- Parks, J. B., Quarterman, J., & Thibault, L. (2006). Contemporary sport management (No. Ed. 3). *Human Kinetics Publishers*.
- Physical Activity Guidelines Advisory Committee. (2008). Physical activity guidelines advisory committee report, 2008. Washington, DC: US Department of Health and Human Services, 2008, A1-H14.
- Puetz, T. W., O'connor, P. J., & Dishman, R. K. (2006). Effects of chronic exercise on feelings of energy and fatigue: a quantitative synthesis. *Psychological bulletin*, 132(6): 866.
- Tengpongsthorn, W. (2017). Factors affecting the effectiveness of police performance in Metropolitan Police Bureau. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 38(1): 39-44.
- Sahragard, Safiye., Sadjadi Hezaveh, Hamid., and Ashraf Ganjouei, Farideh. (2015). STRATEGIES FOR SPORTS DEVELOPMENT IN IRANIAN POLICE FORCE: AN EMPLOYEE AND EXPERT PERSPECTIVE, *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*, Vol. 5 (S3): 1385-1388.
- Sotiriadou, K., Shillbury, D., (2009). "Australian elite athlete development: An organizational perspective". *Sport Management Review*, 8 (6): 13-27.
- World Health Organization. (2009). Global health risks: mortality and burden of disease attributable to selected major risks. Geneva: World Health Organization.
- World Health Organization. (2010). Global recommendations on physical activity for health.